

КУЛЬТУРА

штотыднёвая грамадска-асветніцкая газета

8 кастрычніка 2022 г

№41 (1584)

9 КАСТРЫЧНІКА ДЗЕНЬ РАБОТНІКАЎ КУЛЬТУРЫ

Са святам!

KULTURA-INFO.BY

9 771994 478007 2 2041

3 ліпеня. Урачыстая цырымонія ўскладання кветак і вянку ў мемарыяльным комплексе "Курган Славы"

9 ліпеня. Свята "Купалле. Александрыя збірае сяброў"

14 ліпеня. XXXI Міжнародны фестываль мастацтваў "Славянскі базар у Віцебску"

1 верасня. Адкрыты ўрок "Гістарычная памяць — дарога ў будучыню"

17 верасня. Патрыятычны форум "Гэта НАША гісторыя!"

23 верасня. Наведанне мемарыяльнага комплексу "Хатынь"

"Мы павінны зрабіць усё для таго, каб зберагчы і памножыць нашу культурную спадчыну, выхавачы на ёй новае пакаленне".

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА

Дарагія калегі, сябры!

Прыміце самую цёплую і шчырую віншаванні з прафесійным святam — Днём работнікаў культуры. Гэты святочны дзень — цудоўная нагода выказаць словы ўдзячнасці за вашу штодзённую добрасумленную стваральную працу. Нястомныя русліцы духоўнага адраджэння, вы дапамагаеце далучыцца да вытокаў беларускай культуры, захоўваеце і прымнажаеце творчыя здабіткі нашага народа, зберагаеце генетычны код нацыі.

Ваш унёсак у справу развіцця нашай Айчыны нельга пераацаніць. Дзякуючы вашаму таленту, ведам і воліцы культуры ў сваіх лепшых узорах служыць роднай Беларусі. Вы выходзіце любоў да сваёй зямлі, робіце наша жыццё светлым і прыгожым! Дзякуй вам вялікі за гэта! Дарагія сябры! Ад усёго сэрца жадаю вам невычарпальнай натхняльнай энергіі, шчасця, здароўя, здзяйснення самых запаветных мар!

Міністр культуры Рэспублікі Беларусь Аанатоль Маркевіч

Паважаныя работнікі культуры! Дарагія сябры!

Прыміце самую цёплую і шчырую словы віншавання з прафесійным святam — Днём работнікаў культуры!

Беларуская зямля шырока вядомая культурнымі традыцыямі, якія год ад года мацнеюць, і ў гэтым менавіта ваша заслуга — людзей яркіх, таленавітых, захопленых творчым пошукam.

Асветніцкі характар вашай дзейнасці нясе ў сабе святло і любоў, прыгажосць і дасканаласць спрыяюць захаванню і прымнажэнню культурнай спадчыны нашай краіны.

Кожны з вас без перабольшвання па праве лічыцца ўвасабленнем творчасці і таленту. Вы ствараеце людзям свята, дапамагаеце маладому пакаленню далучыцца да вытокаў беларускай культуры, бачыце ў ёй самае каштоўнае.

У гэты святочны дзень дазвольце выказаць вам шчырыя словы ўдзячнасці за нягаснае творчае гарэнне і самаадданасць абранай справе.

Жадаю не спыняцца на шляху ўдасканалення, шукаць і знаходзіць цудоўныя ідэі, увасабляць іх у здэўры.

Моцнага вам здароўя, дабравытты, невычэрпнага натхнення, грандыёзных дасягненняў, маральнага задавальнення ад працы, заслужанага прызнання на ўсіх узроўнях!

Са святam, дарагія сябры!

Ташчана Філімонава, старшыня Беларускага прафесійнага саюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму

Міністр культуры Аанатоль Маркевіч узнагароджае Наталлю Богдан

Міністр адукацыі Андрэй Іванец узнагароджае Аляксандра Буракова

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Ігар Луцкі ўзнагароджае Аляксандра Буракова

Добрыя словы з добрай нагоды

Дзень работнікаў культуры, які адзначаецца ў Беларусі ў другую нідзелю кастрычніка, быў заснаваны ў 1998 годзе Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі. Прафесійнае свята з'явілася добрай нагодай сказаць добрыя словы і ўручыць заслужаныя ўзнагароды людзям, дзякуючы якім развіваецца наша культура і расце духоўныя добрыя грамадства.

Сёлет па традыцыі ўрачыстасці прайшлі ва ўсіх рэгіёнах краіны. Так, 5 кастрычніка абласныя святкаванні з канцэртнымі праграмамі і шчырымі ўшанаваннямі найлепшых супрацоўнікаў сферы аб'явілі ў Баранавічах, Віцебску, Гродне і Магілёве, а 7 кастрычніка — у Гомелі, Маладзечне і Мінску.

Галоўныя падзеі разгарнуліся 6 кастрычніка ў Нацыянальным акадэмічным драматычным тэатры імя Максіма Горькага, дзе аб'явілі ўзнагароджанне найлепшых прафесіянаў сферы культуры. Вітальныя словы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнкі абвясціў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Ігар Луцкі. Таксама ў адрас работнікаў культуры наступлі віншаванні ад Прэм'ер-міністра Рамана Галоўчанкі і старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага саюда Рэспублікі Беларусь Наталі Качанавой.

Ва ўрачыстым мерапрыемстве прынялі ўдзел старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага саюда Рэспублікі Беларусь па адукацыі, на-

вуцы, культуры і сацыяльным развіцці Віктар Лісковіч, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага саюда Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы і культуры Ігар Марзалюк, міністр культуры Аанатоль Маркевіч, міністр адукацыі Андрэй Іванец і старшыня Беларускага прафесійнага саюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму Ташчана Філімонава.

Былі ўручаныя ўзнагароды Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў, Нацыянальнага саюда Міністэрства культуры, прэміі Беларускага прафесійнага саюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму.

Акрамя таго, аб'явіліся цырымонія ўзнагароджання супрацоўнікаў

апарата Міністэрства культуры, спецыялістаў іншых ведамстваў, што займаліся падрыхтоўкай прававых актаў у сферы культуры. Ім былі ўручаныя ўзнагароды Міністэрства культуры. Пэдагогі, якія працуюць ва ўстановах адукацыі ў сферы культуры і выхоўваюць маладых таленты, атрымалі Грамоты Міністэрства адукацыі.

Пасля ўзнагароджання аб'явіўся паказ рок-опера "Граф Монтэ-Крыста" ў пастаноўцы мастацкага кіраўніка Рэспублікі Беларусь Сяргея Кавальчыка.

Працяг тэмы на ст. 13

"Культура" — 2023: будзем разам!

З нагоды прафесійнага свята газета "Культура" падрыхтавала сюрпрызы, якія чакаюць актыўных чытачоў.

Па-першае — палепшаны кантэнт. Калектыв радыкцыі ўвесь час працуе над тым, каб даставіць чытачам больш цікавай і разнастайнай інфармацыі па ўсіх напрамках культурнага жыцця Беларусі.

Па-другое — прывакая крыжаванка з ўручэннем пераможцу эксклюзіўнага падарунка — шпіцавай птушкі-абарога.

Па-трэцяе — незвычайны індэкс. Спецыяльна для дабрачыннага адкрыта льготнага падпіска: па індэксе 63879 юрыдычныя асобы змогуць афарміць падпіску на адрасы сваіх работнікаў і пенсіянераў усюго за 15,91 рублёў у месяц. Як гэта працуе? Аказ на пытанне — з першых вуснаў!

Дзясніс Дземасюк, намеснік кіраўніка па ідэалагічнай рабоце таварыства з з'бмывастандаль-Сплай":

— Мне падабаецца, што газета ўсебакова піша аб культурным жыцці нашай краіны. Асабліва вабяць матэрыялы пра традыцыі беларускаў, абрады, пра наш гістарычны этнас. Напрыклад, у верасні зашківала публікацыя пра грамадскі музей этнаграфіі і сям'янскага побыту пры Вяйцішанскай сельскай бібліятэцы і экалага-этнаграфічнага музей-цэнтра народнай творчасці "Спораўскія кветкі".

Прыватнае праідпрыемства "Белінвестстандаль-

Сплай" — сацыяльна адказнае і дапамагае розным сферам.

Напярэдадні Дня работнікаў культуры я віншую ўсіх дзятчынаў да гэтага свята і жадаю моцнага здароўя і творчых поспехаў.

Наша праідпрыемства вырашыла зрабіць інфармацыйны падарунак для маладых спецыялістаў і вэртэрану, якія некалі працавалі ў Белаазёрскім Даме культуры: вылісаць 10 экзэмпляраў "Культуры" па льготным індэксе. Так што з 1 студзеня 2023 года і на працягу трох месяцаў сённяшня і былыя супрацоўнікі Дома культуры стануць актыўнымі чытацкамі выдання.

Ташчана Амбразук, дырэктар дзяржаўнай установы культуры "Белаазёрскі Дом культуры":

— Прыемна, што ёсьць кампаніі і людзі, якія падтрымліваюць сферу культуры і ўкладваюць у яе фінансы. Хачу падзякаваць кіраўніцтву праідпрыемства "Белінвестстандаль-Сплай" за падтрымку і такі карысны падарунак да нашага прафесійнага свята. Дом культуры горада Белаазёрска жыве насычаным жыццём, напоўненым разнастайнымі падзеямі, можна сказаць, што гэта цэнтр вольнага часу для людзей рознага ўзросту ў нашым рэгіёне. Віншую сваіх калег са святam і жадаю заўсёды заставацца аптымістамі, стварыць, натхніць і здзіўляць.

Брэсцкая вобласць

Сергей Панасюк, начальнік
управлення культуры
Брэсцкага аблвыканкама:

Культурнае жыццё Брэсцчыны насычанае і разнастайнае. Вобласць славіцца сваімі традыцыямі, гісторыка-культурнай спадчынай і яркімі сучаснымі праектамі.

Гісторыка-культурная спадчына з'яўляецца важным фактарам у захаванні ідэнтычнасці беларускага народа і незалежнасці краіны. У нашых сілах перадаць нашчадкам тое, што стваралася і захоўвалася продкамі цягам стагоддзяў. Вядучае рэстаўрацыйнае работы ў Косаўскім палацы, ва ўсходнім корпусе Ружанскага палаца і ў капліцы сядзіба-паркавага ансамбля ў вёсцы Закозель Драгічынскага раёна. Шмат увагі надаецца і нематэрыяльнай спадчыне. Сёлета ў Дзяржаўны спіс уключаны элемент "Стравы з таркаванай бульбы – драпкі, бульбяныя бліны, бабка і іншыя – традыцыі прыгатавання і спажывання". Зараз спецыялісты рыхтуюць дакументы для надання статусу такім элементам, як традыцыйная тэхналогія ткацтва "кажушком" на тэрыторыі Маларыхскага раёна і творчасць І.Ф. Супрунчыка (разьба па дрэве і графіка).

На брэсцчыне сталі традыцыйнымі фестывалі, якія забяспечваюць развіццё розных відаў і жанраў мастацтва, ахопліваюць рознаўзростава катэгорыі, спрыяючы творчаму росту калектываў і вылучэнню таленавітай моладзі. Сярод іх найбольш значымі сталі Міжнародны фестываль "Мотальскія прысмакі", Міжнародны фестываль духовай музыкі "Беларускія фанфары", Міжнародны пленэр ганару, абласны фестываль народнага гучару "Спораўскія жары", абласны фестываль фальклорнага мастацтва "Таночак" і іншыя.

Бібліятэкі вобласці актыўна папаўняюць фонды, перавышаюць планавыя паказчыкі па колькасці карыстальнікаў, кнігавыдачы і наведвальнасці. Важнай часткай работы гэтых устаноў з'яўляецца патрыятычная выхаванне і папулярызаванне краязнаўчага кантэнту. Бібліятэкі ладзяць гістарычныя экскурсы, выставы, дыялагавыя пляцоўкі. Да прыкладу, у розных мясцінах вобласці да Дня ўсенароднай памяці ахвэр Вялікай Айчыннай вайны і генацыду беларускага народа адбыліся прэзентацыі кнігі "Генацыд беларускага народа", а ў абласной бібліятэцы імя М.Горкага – прэзентацыя зборніка з серыі "Без тэрміну даўнасці".

Адзначаны апошні год дасягненнямі ў музейнай справе. Па выніках конкурсу Мотальскі музей народнай творчасці атрымаў грант Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь для культурна-адукацыйнага праекта па захаванні рэгіянальнай вясельнай традыцыі. У Брэсцкім абласным краязнаўчым музеі адбылося адкрыццё праекта "Кібермузей" з прэзентацыйнай робата-экскурсава. Баранавіцкі краязнаўчы музей працягвае працу над праектам "Доступ да інфармацыі для людзей з інваліднасцю". Таксама музеі вобласці працягваюць нарошчванне алайн-кантэнту.

Шаноўныя калегі! У прафесійнае свята жадаю вам з поспехам працягваць важную справу служэння нацыянальнай культуры. Няхай вас ніколі не пакідаюць натхненне і творчая энергія!

"Белая Вежа"

Паводле добрай традыцыі, штоверасень Брэст на адзін тыдзень набывае статус тэатральнай сталіцы Беларусі. У вусенскі час абласны цэнтр прымае Міжнародны тэатральны фестываль "Белая Вежа". Яго гісторыя пачалася ў 1996 годзе, і за галы існавання геаграфія форуму ахапіла больш за паўсотні краін. Сёлета на брэсцкіх паломках выступілі групы з 9 дзяржаў – Арменія, Беларусь, Балгарыя, Грэцыя, Данія, Кыргызстан, Польшчы, Расія і Узбекістана.

Драматычнае, музычнае, ляльчынае пастаноўкі... Фестываль шматгранны: у праграме прадстаўлены тэатры розных жанраў і кірункаў. У Год гістарычнай памяці асаблівае значэнне набыла ваенна-патрыятычная тэматыка. Таму лагічным і трапным стаў выбар сцэнічнага спектакля-адкрыцця. Распаклі форум гаспадары фестывалю – Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы з пастаноўкай "Не пакайдзі мяне..." па п'есе Аляксея Дуларова.

Палац Пуслоўскіх у Косаево.
Спецыяльная камісія UNESCO прызнала помнік перспектывым міжнародным турыстычным аб'ектам

"Жураўлі і журавіны"

Экалагічнае свята "Жураўлі і журавіны Міёрскага краю" ўпершыню адбылося ў верасні 2012 года. Месяца і час правядзення абраны невыпадкова. Менавіта ў верасні на Міёршчыне пачынаецца сезон збору журавін, а па запасе гэтых ягад мясцовыя браты Ельня займае першае месца ў краіне. Таксама гэта зямля штогод прымае больш за 4 тысячы шэрых жураўлёў і дзясяткі тысяч гусей розных відаў – яны спыняюцца адпачыць на Ельні пачас вясенскай міграцыі.

Разам з экскурсаводамі ахвотныя могуць панзіраць за птушкамі і зрабіць незабыўныя фотаздымкі. Дабрацца на палі, дзе харчуюцца жураўлі, лёгка: з райцэнтра ходзіць бясплатны "фестывальны" аўтобус. І гэта не апошняя дзель у праграме. Гасцей свята частуюць морсам і рознымі прысмакамі з журавін, ладзяць для іх экалагічныя гульні і выставы, прапаноўваюць сувеніры мясцовых майстроў. Працуе "Жураўліная пошта", якая дапамагае перадаць прывітанне блізкім, даслаўшы тэ-

матычнае паштоўкі. Летась праграму дапоўнілі новыя праекты – абласны конкурс ансамбляў песні і музыкі "Жураўліны звон" і абласны конкурс вырабаў народных майстроў "Птушыны перападох".

Сёлета фестывальныя падзеі пачаліся 14 верасня конкурсам на лепшага златчыка журавін. Пазней адбыўся конкурс па зборы ягад сярод прафсаюзных арганізацый працоўных калектываў раёна. Таксама прайшлі сустрэча з маладымі спецыялістамі, якія прыбылі на Міёршчыну, пасяджэнне клуба маладой сямяці, конкурс аўтаамабіляў, конкурс вясковых падворкаў. Акрамя таго, падчас свята ўдзельнічалі ў уборачнай кампаніі. І, канешне, абавязковым пунктам праграмы была шчырымая ўскладання кветак да памятнага знака воінам-вынаходцаў ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Сафійскі сабор у Полацку – помнік архітэктуры XI–XVIII стагоддзяў, першая каменная пабудова на тэрыторыі Беларусі

Віцебская вобласць

Пётр Падурскі, начальнік
управлення культуры
Віцебскага аблвыканкама:

Установы культуры нашай вобласці сёлета правялі звыш 70 тысяч масавых мерапрыемстваў – на 2 тысячы больш, чым за такі ж перыяд мінулага года. Сярод іх вядома, Міжнародны фестываль мастацтваў "Славянскі базар у Віцебску". Таксама варта прыгадаць XXXIV Міжнародны фестываль старадаўняй і сучаснай камернай музыкі ў Полацку, Міжнародны фестываль народнай музыкі "Звіняць цымбалы і гармонікі" у Паставах, Міжнародны фестываль песні і музыкі "Дняпроўскія галасы ў Дубровіне", Міжнароднае свята "Вішневы фестываль" у Глыбокім, Міжнародны пленэр па ганарстве ў Копысі. Чарговы раз сабраў гасцей рэспубліканскі сацыяльна-культурны праект "Фестываль дзювох рэк" у Дошчыцах. І кожны раён мае сваё "брэндавае мерапрыемства".

Мы руніліся аб захаванні нематэрыяльнай культурнай спадчыны Віцебшчыны. Сёлета два элементы з нашага рэгіёна папоўнілі Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь. Дамы рамяства ва ўсіх гарадах і раённых цэнтрах праводзіць экспедыцыйную і навукова-даследчую работу па адраджэнні традыцыйных рамястваў, рэканструкцыі рэгіянальных касцоўмаў.

Варта адзначыць, што ў вобласці актыўна ствараюць новыя экспазіцыі музеяў. Так, у пачатку мая адкрыта абноўленая экспазіцыя ва Ушачскім музеі народнай славы імя Героя Савецкага Саюза У.Е. Лабанка. Вядзецца праца па стварэнні новых экспазіцый у Шумілінскім гісторыка-краязнаўчым музеі. У жніўні ўрачыста адкрыты Ваенна-гістарычны музей імя Героя Савецкага Саюза К.С. Заслонова ў Оршы.

У плане развіцця музейнай справы і зберажэння спадчыны знакамим аб'ектам з'яўляецца Спас-Праабражэнская царква ў Полацку. Там працягваюцца маштабныя работы па аднаўленні фрэсак XII стагоддзя і рэканструкцыі храма. У Лепелі завяршаюцца рэстаўрацыйныя работы на помніку архітэктуры XIX стагоддзя, дзе размясціцца краязнаўчы музей.

Ёсць нагода для ганару за нашу творчую моладзь. Больш за 200 навучэнаў устаноў адукацыі сферы культуры сталі пераможцамі міжнародных, рэспубліканскіх і абласных конкурсаў і фестываляў. 12 чалавек атрымалі прэміі спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі. Для стымулявання творчай актыўнасці навучэнаў устаноў адукацыі сферы культуры Віцебскага абласнага саветам дэпутатаў прысуджана 16 грашовых прэміяў пераможцам творчых конкурсаў прафесійнага майстэрства.

Паважаныя работнікі і ветэраны культуры, напярэдадні нашага прафесійнага свята прымяе шырокае вышыванне і словы ўдзячнасці за вашу працу, талент, творчасць і шчырую адданасць прафесіі!

Гомельская вобласць

Дзясніс Язерскі, начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Гомельскага аблвыканкама:

У Год гістарычнай памяці акцэнт у працы ўстановаў культуры зроблены на грамадзянска-патрыятычнае выхаванне моладзі, захаванне гістарычнай праўды, зберажэнне шматвяковых традыцый. Сведчаннем адказнага стаўлення да нашай гераічнай мінушчыны і павягі да родзіву Беларускага народа стала адкрыццё ў жніўні ваенна-гістарычнага комплексу "Партызанская крыннічка" ў Гомельскім раёне.

Эты год адзначаны шэрагам значных мерапрыемстваў. У маі творчыя калектывы і майстры народных рамстваў Гомельшчыны паўдзельнічалі ў мерапрыемствах другога сезона культурна-спартыўнага фестывалю "Вытокі ў Рачыцы і XIII Рэспубліканскага фестывалю-кірмашу народных мастацкіх рамстваў "Вясновае букет" у Мінску. Харавыя калектывы і салісты годна прадставілі вобласць на Рэспубліканскім фестывалі народнай творчасці "Не старэюць душой ветэраны".

Значнай падзеяй стала правядзенне Дня беларускага пісьменства ў Добрушы. Падчас свята 3 і 4 верасня адбыліся Фестываль кнігі і прэсы, ускладненне кветка да мемарыялу "Памяць", ваенна-гістарычная рэканструкцыя "Добруш партызанскі", шмат іншых культурных мерапрыемстваў. Для гасцей працавалі мабільная экспазіцыя Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны і праект "Ніколі не забудзем" Нацыянальнага мастацкага музея. У сёлета сталіцы Дня беларускага пісьменства адбылося адкрыццё помніка народнаму пісьменніку Беларусі Івану Шамякіну.

Сёлета ў Гомелі адбыўся I Міжнародны фестываль-конкурс аматарскага цыркавога мастацтва, у якім прынялі ўдзел 9 калектываў Беларусі і Расіі. У жніўні ў аграгарадку Ляскавічы Петрыкаўскага раёна семы раз праішоў Міжнародны фестываль "Кліч Палесся". Яго праграму склалі конкурсы прыгажосці і грашы, прэзентацыя падворкаў "Палескі кірмаш", дзіцячае свята, выстава "Хлеб майго Палесся", экспазіцыя драўляных скульптур і іншыя мерапрыемствы.

Бібліятэкі вобласці папаўняюць фонды новымі выданнямі, ладзяць мноства арыгінальных акцый па папулярнасці чытання і грамадзянска-патрыятычным выхаванні. Даручэнне Прэзідэнта аб накіраванні на камплектаванне фондаў не менш за 12% сродкаў ад сумы бюджэтнага фінансавання ўстановаў выконваецца штогод. У маі з мэтай павышэння чытацкай культуры ў Гомелі адбыўся фестываль кнігі #ЧИТАЙГОМЕЛЬ. У яго межах прайшлі сустрэчы з пісьменнікамі і паэтам, кніжны кірмаш, прэзентацыі новых кніг, літаратурныя і гульнявыя пляцоўкі для дзяцей, конкурсы і творчыя майстарні, канцэртная праграма. Для ўстановаў актуальны пошук новых формаў дзейнасці, у тым ліку ў анлайн-прасторы. Цікавыя публікі выклікаюць віртуальныя выставы, конкурсы, відэаролі.

"Союзкі карагод"

Гасцінны Гомель па традыцыі ў верасні прыняў творчыя дэлегацыі з розных куткоў Беларусі і замежжа на Міжнародным фестывалі харэаграфічнага мастацтва "Союзкі карагод".

Яго гісторыя пачалася ў 1997 годзе. Форум адразу прыцягнуў да сябе ўвагу прыхільнікаў танца мастабасцю і відовішніцасцю дзей, атмасферай сяброўства і яркасцю талентаў. На фестываль заўсёды завітае шмат гасцей, у тым ліку з гарароду-пабрацімаў. Так, у абласным цэнтры сёлета выступілі гурты з Бранска, Пратвіно, Мінска-Пяперова, Ульянаўска. Упрыгожылі свята таксама выступленні калектываў з Казахстана, Арменіі і Кыргызстана. У цэнтры ўвагі сёлетага фестывалю — 880-годдзе Гомеля. Гэтая дата стала асноўным акцэнтам шэрагам адкрыцця, на якой публіка пабачыла сапраўдную харэаграфічную казку. У маштабнай праграме на стадыёне "Цэнтральны" ўдзельнічала каля тысячы артыстаў. Яшчэ адной разначакай юбілейнага, 10-га фестывалю можна назваць новую намінацыю — цыркавое мастацтва.

Палац Румянцавых і Паскевічаў — помнік архітэктуры XVIII—XIX ст., адна з галоўных слаўтасцей Гомеля, кампазіцыйны цэнтр Гомельскага палацава-паркавага ансамбля

Фестываль нацыянальных культур

Рэспубліканскі фестываль нацыянальных культур — адна з самых маштабных падзей краіны — лічыцца візітнай картакі Гродна. Сёлета свята прайшлі з 3 па 5 чэрвеня. У маштабным канцэрце-адкрыцці ўдзельнічалі прадстаўнікі 31 нацыянальнасці. Упершыню з'явілася пляцоўка мангольскай дыяспары. Музычныя і харэаграфічныя мастацтва, культурныя традыцыі і рамствы сваёй гістарычнай развіцця на падворках у абласным цэнтры прэзентавалі азербайджанцы, армяне, афганцы, беларусы, башкіры, грузіны, дагестанцы, ірландцы, іўры, карэйцы, палкі, туркмены, украінцы, чувашы, рускія і прадстаўнікі іншых нацыянальнасцей.

У галерэі імя Тызенгаў-За прайшоў круглы стол "Беларусь — наш агульны дом: адзінства нашай і пакаленняў", у Гродзенскай абласной навуковай бібліятэцы імя Я.Ф. Карскага — круглы стол "Адзінства культуры і літаратуры: Беларусь — пляцоўка міралабнасці", а ў Новым замку — дыялогавае пляцоўка па турызме "PRO-ТУРЫЗМ: Галіновыя аналітыка і тэндцы 2022".

Упершыню ў рамках фестывалю былі прэзентаваны і выстава-

ныя праекты: "Адзінства народаў — залог Вялікай Перамогі" і "Беларусь — над агульным дом", а таксама кнігі "Сёстры Хатыні" і "Фестываль жыцця", прысвечанай гісторыі форуму.

У трохдзённую праграму фестывалю было ўключана каля 50 мерапрыемстваў. У іх ліку тэатральнае шоу нацыянальна-культурных грамадскіх аб'яднанняў "Вянок нацыянальных культур".

Упершыню правялі свята грашы і творчасці, дзе 13 прадстаўніц розных дыяспар у нацыянальных касцюмах праз творчы нумар і легенды, якія ў 2022 годзе былі ўнесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь.

Прайшлі шматлікія канцэртныя праграмы калектываў прафесійнай і аматарскай творчасці, зорак беларускай эстрады. А ў кін-

дворку кінатэатра "Чырвоная зорка" арганізавалі кінасеанс пад адкрытым небам.

Афішыйнае закрыццё фестывалю адбылося на Аўгустоўскім канале. З поўдня і да вечара гасцей апрох інтэрактыўных пляцовак радавалі рамеснікі, калектывы аматарскай творчасці. Прайшлі фестываль-конкурс харэаграфічнага мастацтва, фестываль рыбалкі, спаборніцтвы лесарубаў. Прадэгуштавалі стравы нацыянальнай кухні ахво-

дзячы змагі на Гастрэфэсце, у рамках якога адбыўся конкурс на хуткаснае навадненне драйкаў, які ў 2022 годзе былі ўнесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь.

Фестываль нацыянальных культур стаў сімвалам міру і міжнацыянальнага сяброўства, аднання нацыяў і народнасцей, іх духоўнага багацця і творчага патэнцыялу. Звыш 200 тысяч яго гасцей змагі ўбачыць сапраўднае сузор'е талентаў прадстаўнікоў розных нацыянальнасцей, якія жывуць і працуюць у Беларусі.

Гродзенская вобласць

Алена Клімовіч, начальнік ўпраўлення культуры Гродзенскага аблвыканкама:

Сёлета культурнае жыццё Гродзенскай вобласці багатае на яркія творчыя падзеі, якія праходзяць пад знакам Года гістарычнай памяці і 140-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа.

На высокім узроўні правялі XIII Рэспубліканскі фестываль нацыянальных культур і III Міжнародны фестываль лячэнага мастацтва "Лялькі над Нёманам" у Гродне, VI Рэспубліканскі фестываль сямейнай творчасці "Жывіце ў радасці" у Слоніме. Упершыню адбыўся каравай-фэст "Бацькава булка" ў Віслачы. На новым высокім арганізацыйным і творчым узроўні прайшлі абласны фестываль традыцыйнай культуры "Скарбы Гродзеншчыны" ў Смаргоні і рэгіянальны фестываль "Хлеб, сыр, квас і добры настрой" у Навагрудку.

Публічныя бібліятэкі вобласці сумесна з абласнымі і раённымі сродкамі масавай інфармацыі запачаткавалі праекты па папулярнасці кнігі і чытання, такія як "Кніжная паліца" ў Гродне, "Кніжны стопер" у Ваўкавыскім раёне, "Пяць хвілін з бібліятэкай" у Дзятлаўскім, "Цікава. Змястоўна. Пазнавальна" ў Лідскім, "Навіні Беларускай літаратуры" ў Слоніміскім. У 30-м юбілейным рэспубліканскім конкурсе "Бібліятэка — асяродка нацыянальнай культуры" 7 нашых бібліятэчных устаноў сталі пераможцамі.

Музеямі вобласці праведзена работа па абнаўленні пастаянных экспазіцый, адкрыццё часовых выставак, прысвечаных тэме генцыду беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Акрамя прадметаў з уласных музейных калекцый, у экспазіцыях выкарыстаны матэрыялы, прадстаўленыя арганімі пракураторы ў рамках расследвання крымінальнай справы аб генцыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Сайт Лідскага гісторыка-мастацкага музея заняў трэцяе месца ў намінацыі "Культура і мастацтва" XIX Інтэрнэт-праміі "Тібо-2022".

Багатым стаў год на ўзнагароды. Спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь дзеячам культуры і мастацтва ўдастоена Наталія Аляксандраўна Клімко, кіраўнік народнага клуба майстроў народнай творчасці "Калероўнае алытанка" раённага Цэнтра рамстваў Навагрудскага раённага цэнтра культуры і народнай творчасці. Медалём Францыска Скарыны ўзнагароджаны артысты балета ансамбля песні і танца дзяржаўнай установы культуры "Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь Ансамбль танца, музыкі і песні "Белая роса" Аляксея Любімовіч і Аляксандр Макарук, а таксама рэзультат на балете Воля Мілюціна. Чакаецца, што выхаванцы ўстанова адукацыі ў сферы культуры атрымаюць звыш 90 заахвочванняў спецыяльнага фонду Прэзідэнта па падтрымцы таленавітай моладзі.

Не застаецца без увагі спадчына Гродзеншчыны. Статус гісторыка-культурнай каштоўнасці атрымаў элемент "Стравы з таркаванай бульбы (дранікі, бульбяныя біліны, бабка і інш.) — традыцыйнае прыгатавання і ужывання".

Давольце ў прафесійнае свята пажадаць усім работнікам культуры міру, здароўя, задавальнення ад працы, новых творчых знаходак, запатрабаванасці культурных паслуг у навадзельніцкай нашых устаноў і, калі атрымаецца, выхадных і выхадня!

Стары замак у Гродне — комплекс абарончых і свецкіх збудаванняў, помнік архітэктуры XI—XIX стагоддзяў

Сфера ў некаторых лічбах

Штогод у Беларусі праводзіцца больш за **500 000** культурна-масавых мерапрыемстваў.

Адукацыя

У Беларусі дзейнае трохуровнёвая сістэма падрыхтоўкі кадраў для сферы культуры, якая ўключае:

UNESCO

Рэспубліка Беларусь мае выдатныя культурныя і прыродныя каштоўнасці, унесеныя ў спісы Сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны і нематэрыяльнай культурнай спадчыны UNESCO.

21 канцэртная арганізацыя мінскага і рэспубліканскага падпарадкаванню

160 музеяў, у тым ліку 3 прыватныя і 15 ведамскіх

136 бібліятэк, у склад якіх уваходзіць 2213 філіялаў

236 клубных устаноў, у склад якіх уваходзіць 2104 філіялаў

Творчыю дзейнасцю акаціваюцца 17213 клубных фарміраванняў

У сферы культуры працуюць каля 42000 чалавек.

Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў

Беларуская дзяржаўная акадэмія музеяў

- 3 устаноў вышэйшай адукацыі;
- 19 устаноў сярэдняй спецыяльнай;
- 398 дзіцячых школ мастацтваў.

У спіс Сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны UNESCO ўключаны:

Белавежская пушча (гошчыня прыроды), уключана ў 1992 г.

У спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны UNESCO ўключаны:

Святковы каланды абрад "Каландныя цары" у вёсцы Семежава (Калыскаўскі раён Мінскай вобласці), уключаны ў 2009 г.

Архітэктурна-культурны комплекс радзівілаў у г. Нясвіжа (Мінская вобласць), уключаны ў 2005 г.

Вячэры абрад "Юраўскі карагод" у в. Пагост (Жыткавіцкі раён Гомельскай вобласці), уключаны ў 2019 г.

Замкавы комплекс "Мір" (г.л. Мір Караліцкага раёна Гродзенскай вобласці), уключаны ў 2002 г.

Урачыстасць у гонар шанавання абраза Маці Божай Будслаўскай (Будслаўскі фест) у г. Будслаў (Мядзельскі раён Мінскай вобласці), уключаны ў 2018 г.

Дуга Струз (Брэсцкая і Гродзенская вобласці), уключаны ў 2005 г.

Культура ліснага борніцтва, уключана ў 2020 г.

Сабор Свяці Трымаўраўскі Божай

Касцёл Найсвяцейшае Тройцы ў Гервятах

Мемарыяльны комплекс "Брэсцкая крэпасць-герой"

Палац Румянцавых і Паскевічаў

"У нацыянальнай культуры і гістарычнай памяці любога народа скажэнтыраваны каласальныя духоўныя багацці. Гэта маральны стрыжань, які аб'ядноўвае і дапамагае захаваць нацыянальную самабытнасць".

Анатолій Мечыслававіч Маркевіч,
міністр культуры Рэспублікі Беларусь

Гісторыка-культурныя каштоўнасці

Найбольш значныя здабыткі матэрыяльнай і нематэрыяльнай культурнай спадчыны ўзяты пад ахову дзяржавай і ўключаны ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь.

Гісторыка-культурныя патэнцыялы Беларусі прадстаўлены аб'ектамі архітэктуры, гарадзабудовы, гісторыі, археалогіі, мастацтва, паркавымі комплексамі, музейнымі калекцыямі і кніжнымі зборамі. На сённяшні дзень у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь унесены 5633 аб'екты, сярод якіх 40 ацэны матэрыяльных нерухомых гісторыка-культурных каштоўнасцей, архітэктуры, гісторыі, археалогіі, мастацтва.

Музеі

У Беларусі дзейнаецца 160 музеяў. Ва ўстановах агульнай сярэдняй і дадатковай адукацыі дзіцяч і моладзі – ляжа каля 1,5 тыс. музеяў. Усяго ў фондах музеяў захоўваецца больш за 3,5 мільярд экспанатаў. Шэраг музеяў арганізаваны ўнесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь.

Кінематограф

Сінем "Беларусьфільм" – адна з вядучых кінафабрык ва Усходняй Еўропе з поўным цыклам вытворчасці, здымаць без прыгнечвання абсталявання збоку забяспечыў адначасова вытворчасць 2-3 фільмаў у ігравай форме, 2-3 фільмаў у нейравай форме, 3-5 анімацыйных фільмаў, а таксама праводзіць работы па лічбай рэстаўрацыі выяваў і гукі. Паслугамі

Беларусьфільм

"Беларусьфільм" карыстаецца і кінавытворцы іншых краін. У дзяржаўнай кінасцы дзейнаецца 85 стацыянарных кінастаў (132 глядзельныя залы, з якіх 112 асцанова працэдыям абсталявання і лічбай фармаце 3D). Кінабюлетэжам у сельскай мясцовасці забяспечваюць 600 відэапраявіцыйных устаноў, у тым ліку мабільных.

Магілёўская
вобласцьАлег Сцельмашок, начальнік
управлення культуры
Магілёўскага аблвыканкама:

Сучаснае культурнае жыццё Магілёўшчыны дынамічнае і разнастайнае. Фарміраванне сучаснай базы ўстаноў дазваляе на высокім узроўні падаць міжнароднага і рэспубліканскага культурныя практы, якія сталі брэндавымі для рэгіёна.

Штогод у вобласці праходзяць міжнародныя моладзевыя тэатральныя форум "Mart.контакт", форум "Традыцыйная культура як стратэгічны рэсурс устойлівага развіцця грамадства", фестываль дзіцячай творчасці "Залатая пчолака", фестываль народнай творчасці "Вянок сяброўства", пленар па жывапісе "Вобраз Радзімы ў выяўленчым мастацтве", фестываль анімацыйных фільмаў "Анімаеўка", рэспубліканскія свята "Купалле" (Александрыя збірае сяброў") і іншыя падзеі.

Важным дасягненнем вярта лічыць захаваную сістэму адукацыі ў сферы культуры, шырокія магчымасці для развіцця духоўнага і творчага патэнцыялу моладзі. Аб'яднанне ў 2021 годзе музычнага каледжа і каледжа анстатстваў дазволіла скаанціраваць падрыхтоўку кваліфікаваных спецыялістаў і забяспечыць адзіны падыход да адбору таленавітай моладзі.

Юныя выканаўцы заваёўваюць узнагароды шматлікіх конкурсаў, а таксама атрымліваюць заахвочванні спецыяльнага фонду Прэзідэнта па падтрымцы таленавітай моладзі — сёлета адзначаны 146 чалавек. Высокімі ўзнагародамі ўшанавана праца работнікаў устаноў культуры. Ганаровае званне "Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь" прысвоена Валянціне Кандрашэвай, мастацкаму кіраўніку Заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь ансамбля песні і танца "Медуница" Магілёўскай абласной філармоніі. Медаль Францыска Скарыны ўручаны ржысёру Палаца культуры вобласці Наталлі Маісеевай. Трупе Магілёўскага абласнога тэатра лялек наддзедна званне "Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь", а дырэктар установы Уладзімір Андрэенка ўзнагароджаны медалём Францыска Скарыны.

Пры рэалізацыі дзяржаўнай культурнай палітыкі на Магілёўшчыне намаганні ўсіх арганізацый накіраваны на захаванне, развіццё і эфектыўнае выкарыстанне культурнага патэнцыялу рэгіёна, стварэнне належных умоў для ўсебаковага развіцця асобы.

Александрыя

Шмат увагі на Магілёўшчыне надаюць імпрэзам, накіраваным на захаванне этнакультурнай ідэнтычнасці. Асаблівае месца сярод іх займае рэспубліканскія свята "Купалле" ("Александрыя збірае сяброў"). Як буйнамаштабны праект на малой радзіме Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі яго пачынае сваю гісторыю з 2010 года. Упершыню на фест з'ехаліся жыхары навакольных вёсак, а таксама госці з Оршы, Шклова, Магілёва, Мінска. Кіраўнік дзяржавы наведваў свята і адзначыў, што прыёмна ўражаны тым, як уважліва на нашай зямлі ставяцца да каранёў. З тых часоў візіты Прэзідэнта на Купалле ў Александрыю сталі добрай традыцыяй.

Маштабны праект накіраваны на захаванне і развіццё нацыянальнай культуры, узаемаўзабагацэнне культуры суседніх народаў. І геаграфія яго пастаянна пашыраецца. Штогод удзельнікамі і гасцямі становяцца больш за 50 тысяч чалавек, а сёлета на свяце пабывалі каля 70 тысяч чалавек. Іх увазе арганізатары прапанавалі тэматычныя пляцоўкі, гульнявыя праграмы і конкурсы, выставы беларускіх і замежных майстроў. За гады існавання свята стала яркім сімвалам сяброўства. У 2020 годзе "Купалле" ўпершыню прайшло пад патраціатам UNESCO, а на наступны год паладзена заяўка на фінансаванне праекта за кошт сродкаў бюджэту Саюзнай дзяржавы.

тысяч чалавек. Іх увазе арганізатары прапанавалі тэматычныя пляцоўкі, гульнявыя праграмы і конкурсы, выставы беларускіх і замежных майстроў. За гады існавання свята стала яркім сімвалам сяброўства. У 2020 годзе "Купалле" ўпершыню прайшло пад патраціатам UNESCO, а на наступны год паладзена заяўка на фінансаванне праекта за кошт сродкаў бюджэту Саюзнай дзяржавы.

Палацава-паркавы комплекс Булгаўка —
помнік архітэктуры позняга класіцызму
ў аграгарадку Жылічы на рацэ ДобаснаМінская
вобласцьАла Шахоўіцкая, начальнік Галоўнага
управлення культуры Мінскага
аблвыканкама:

"Маладзечна"

За амаль трыццацігадовую гісторыю Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі "Маладзечна" заваёваў статус адной з самых значных культурных падзей рэгіёна і краіны. Творчы форум скіраваны на далучэнне глядачоў да сапраўдных каштоўнасцей айчынай культуры, развіццё музычнага мастацтва і папулярызацыю беларускіх твораў, захаванне пераемнасці пакаленняў. Сапраўды, у фестывальным Маладзечна пануе дух творчасці, паучыць гонару за вялікіх пярэднякаў і таленавітых сучаснікаў.

Сёлета ў аснову канцэпцыі былі пакладзены тэмы Гола гістарычнай памяці, 140-годдзя класікаў беларускай літаратуры Янкі Купалы і Якуба Коласа, а таксама 75-годдзя дзяржавы незалежнай Беларусі і натхняльніка фестываля Міхаіла Фінбергера. На галоўных гарадскіх пляцоўках праходзяць выставы, тэатральныя панастаўкі, канцэрты. Упрыгажэннем свята сталі імпрэзы "Музыка беларускіх кампазітараў — пакаленні XXI стагоддзя", "Джазавы калейдаскоп" і іншыя. Навінка гэтага сезона — творчы праект "Сустрэчы для раяля. Беларускае раманс" з удзелам салістаў Вялікага тэатра Беларусі і экспазіцыя пад акрытым небам "Партал часу. Міншчына: гісторыя і сучаснасць".

Цэнтральнай падзеяй ад самага пачатку фестываля застаецца Нацыянальны конкурс маладых выканаўцаў беларускай эстраднай песні. Назіменныя і яго мэты: далучэнне да найлепшых набыткаў нашай культуры, раскрыццё і падтрымка маладых талентаў, прапаганда твораў беларускіх кампазітараў і паэтаў. У спаборніцтве ўдзельнічаюць артысты, якія займаюцца вакалам з ранніх гадоў, выступаюць на шматлікіх пляцоўках краіны. Сёлета Гран-пры конкурсу атрымаў малады слявачка з Магілёва Ганна Рыбакова.

Нясвіжскі замак — помнік архітэктуры
XVI—XVIII стагоддзяў. Заклаў яго князь
Мікалай Хрыстафор Радзівіл Сіротка
ў 1585 годзе на месцы драўлянага замка

Культура выконвае асаблівую місію. Яна з'яўляецца правадніком у свет судоўнага, дапамагае зразумець свет і адшукаць сваё месца ў ім, забяспечвае сувязь пакаленняў. Год гістарычнай памяці, насычаны фестываламі, выставамі, канцэртамі і канферэнцыямі, дазволіў зноў звярнуцца да падзей нашай мінуўшчыны, адкрыць новыя гістарычныя факты і ўспомніць людзей, якія зрабілі ўнёсак у развіццё краіны.

Мінская вобласць — рэгіён, які дынамічна развіваецца, мае багатую традыцыю і патэнцыял для руху наперад. У галіне культуры працуюць прафесійныя калектывы кіраўнікоў і творчых работнікаў. У нас павялічылася колькасць мерапрыемстваў і палепшылася іх якасць. Сёлета на высокім узроўні здзілі ўрачыстасці да Дня Перамогі і Дня Незалежнасці, правалі абласны фестываль працаўнікоў аграпрамысловага комплексу "Дажынікі" і культурна-спартыўны фестываль "Вытокі". У Год гістарычнай памяці асабліва значнасць і масаваць набылі фестываль гістарычных рэканструкцый "Нясвіжская фартацыя", мерапрыемствы памяці ахвяр Хатынскай трагедыі. Літаратурнае спадчына беларускіх класікаў Янкі Купалы, Якуба Коласа і Максіма Танка, чые юбілей шырока адзначаюцца ў краіне, стала ўпрыгажэннем фестываляў на Міншчыне. Чарговы раз амагараў айчынай эстрады сабраў Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі "Маладзечна", які адгрывае важную ролю ў захаванні і прынамжэнні нацыянальных каштоўнасцей. Наведвальнікам мемарыяльнага комплексу "Курган Славы" палюбіліся выставы, прысвечаныя дасягненням розных раёнаў вобласці.

Шмат удалося зрабіць для развіцця і ўмацавання матэрыяльна-тэхнічнай базы. Пасля капітальнага рамонт і рэканструкцыі адчынілі дзверы Маладзечанскага раённага бібліятэка-кінатэатр "Беларусь" у Стоўбцах. Правадзіцца шырокамаштабная рэканструкцыя мемарыяльнага комплексу "Хатынь" з узвядзеннем музея "Кожны трыцці". Яго адкрыццё плянуецца да гадавіны Хатынскай трагедыі ў сакавіку наступнага года. Для галіны культуры набываецца гукавое і святлавое абсталяванне, святлодынамічныя экраны і музычныя інструменты, аўтаранспарт.

Пазнавальнымі ва ўсёй краіне сталі калектывы "Аношкаўскія музыкі" і "Нясвіжскія лыжары" з Нясвіжскага раёна, ансамбль танца "Сузор" з Салігорска і харэаграфічны ансамбль "Кордэс" са Слуцка. Залатымі галасамі славацца Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь "Музычная капэла "Санорус", маладзевыя калектывы "Серебряная трэль" з Жодзіна і "Апрель" з Дзяржынска. Традыцыі класічнага мастацтва зберагаюць і ўзабагачаюць сімфанічны аркестр Маладзечанскага дзяржаўнага музычнага каледжа імя М.К. Агінскага, народны духавы аркестр "Віціны" са Стоўбцаў і многія іншыя калектывы і выканаўцы вобласці. Усе яны, безумоўна, робяць вялікі ўнёсак у развіццё культуры рэгіёна і ўсёй рэспублікі.

Шаноўныя калегі! Шчыра вінушу з прафесійным святкам! Вы напўняеце жыццё яркімі эмоцыямі, дорыце ўражання і добрыя настроі, заахвочваеце духоўна каштоўнасці, гістарычную памяць нашай. Жадаем вам натхнення, творчых адкрыццяў, удзячных глядачоў, дабрабыту і моцнага здароўя!

Стралковыя акопы, паросля мурога зямлянк, разбураныя бліндажы, бязлюдныя сельскія хаты з памяцямі саламянымі страхамі... Адехаўці ўсяго 40 кіламетраў ад Мінска ў бок Смалявічэў, можна апынуцца ў дзіўным месцы на натуральнай пляцоўцы "Беларусьфільм". Калі ўгадаць які-небудзь ачынены фільм пра вайну і партызан, то, без сумневу, яго здымалі менавіта тут. Мясцовыя жыжары даўно ахрысцілі лакацыю беларускім прататыпам Галіведа.

Рэжысёр Андрэй Хрулёў на здымачнай пляцоўцы

У "Смалявідзе" зноў закіпе-ла кіношная жыццё! На пачатку кастрычніка на пляцоўцы стартавалі здымкі праекта з працоўнай назвай "Мы адзіныя". Кінастужка расказвае гледачу пра жыццё насельніцтва Заходняй Беларусі ў 1925 годзе пасля заключэння Рыжскага мірнага дагавора.

Камера. Матор. Пачалі!

У цэнтры аповеду — гісторыя двух братоў са Стоўбцаў: Антона і Паўла Байкоў. Па сюжэце ўжо чатыры гады ў Заходняй Беларусі адбываецца хвалюючая, ідзе партызанская вайна, працуюць агенты савецкай разведкі. Галоўны герой Павел, якога грае малады расійскі акцёр Даніл Чуп, жыве са сваёй маці каля мяжы БССР і не жадае быць уцягнутым у канфлікт. Яго старэйшы брат Антон (ролю выконвае расійскі Іван Батярэў) — партызан, што заклікае з палёўкай удзіль. Смерць маці прымусіла братаў задумвацца пра простыя чалавечыя каштоўнасці. У фільме будучы паказаны два розныя характары родных па крыві людзей. Кожнага з іх чакае свой звыкліты шлях, на якім прыйдзецца прымачь вызначальныя рашэнні.

Здымачная талерка фільма "Мы адзіныя"

Акцёр Даніл Чуп рыхтуецца да здымка

ЦЫШНЯ НА ПЛЯЦОЎЦЫ!

Дырэктар кінастудыі Уладзімір Карачукоў і акцёрам

Здымачны працэс пачынаецца з дзевяці галзін раіцы, калі каманда рыхтуе пляцоўку да першай сцэны. Усё выглядае маштабна, бо задзейнічана каля 30 чалавек, і кожны з іх дакладна ведае сваю працу: замацаваць аператарскую калёску, выставіць святло, падрыхтаваць коней, загрыміраваць акцёраў, правярць піратэхніку, зніць раз прайсціся па сцэнары. Перад першым дублем абавязкова праходзіць рэпетыцы: галоўны герой заглядвае на калі ў кадр, спевашацца і гутарыць з братам, самая нізкая неадкладнасць — і ўсё пачынаецца зноў. Для таго каб стварыць той самы ідэальны кадар, звычайна часам у тры хвілін, папрабуючы мінімум два дублі з розных ракурсаў. "Цышня на пляцоўцы! Здымкі пайшлі!" — з гэтых слоў пачынаецца магія кіно.

ДРАМА І КРАНАЛЬНЫЯ СЦЭНЫ

Рэжысёр Андрэй Хрулёў абяцае, што фільм атрымаецца дынамічным і захватлівым: "Вялікая колькасць сцэн будзе праходзіць на натуральнай пляцоўцы, таксама плянуюцца здымкі ў інтэр'ерах. Для стварэння карціны будучы задзейнічаны розныя гарады Беларусі. Напрыклад, у аграпарку Сноў здымаем сцэну суда, дзе падполышчыкі

вызваляюць сваіх таварышаў. Плянэм з'ездзіць і ў Галшыны, і ў Ракаў — наведаем усё лакацыі, дзе захаваўся кавалчкі той эпохі". Пра сваё сталеўне да карціны рэжысёр гаворыць: "Для мяне гэта перш за ўсё гісторыя простых людзей, пра тое, як хтосьці ў нежыкіх умовах можа захаваць сваю годнасць, а хтосьці губляе чалавечы твар".

ПРА СВАЙГО ПЕРСАНАЖА ПАЎЛА АКТЁР ДАЊІЛ ЧУП РАСКАЗВАЕ:

"У нейкай меры заўсёды па-тоўна імкнуча наблізіцца да таго, што робіш, каб праўда павядаміць брата, што іх маці захавалі. Антон, адданы сваім перакананням, настойвае схіляе Паўла перайсці на бок чырвоных. Тут паміж братамі завязваецца цыравая размова пра блізкасць. Іздалы і выбар Міркучына па ўсім, кінастужка будзе насычаная драматычнымі момантамі і кранальнымі сцэнамі. Паводле слоў сцэнарыстаў, не абмяжыцца і без любімоўнай лініі. На ролі каханай Паўла, савецкай разведчыцы Лесі Рубовой, заверджана расійская актрыса Антаніна Дзівіна.

У нейкіх момантах Павел знаёмы кожнаму з нас: ён малады і хоча проста жыць, кахаць, працаваць. На пачатку карціны ён перакананы, што яго неікавае тое, што робіцца вакол. Але з часам абставіны

НАСТАСЯ ЮРКЕВІЧ

Фота Таццяны МАТУСЕВІЧ

вымушаюць яго дзейнічаць, ён ужо не можа заставацца убак. У выніку адбываецца трансфармацыя галоўнага героя — ён змяняе свой светапогляд.

РОБІМ ЯКАСАНЕ КІНО ДЛЯ СЯБЕ

Праца над фільмам пачалася ў канцы мінулага года. Як прызначае камандзір, сцэнарыі расставалі доўга і перапісалі некалькі разоў. Не абяшало без выкарыстання гістарычных матэрыялаў, вывучэння архіваў. Дзякуючы гістарычным кансултантам, якія дапамагалі прапісаць тыя ці іншыя драматычныя лініі і ўявіць побыт людзей таго часу, эпоха адлюстраваная максімальна верагодна.

Паводле слоў генеральнага дырэктара кінастудыі Уладзіміра Карачукоўскага, работа над карцінай вялася доўга і старанна: "Нарэшце, чаканы дзень наступіў: пачаліся здымкі першай часткі, спадзяюся, будучай трылогіі «Мы адзіныя». Увосень павінны адбыцца ўсе здымкі, са снежня мы мяркуем увайсці ў мантажна-планавальны перыяд, і ў маі работы будуць завершаны. Важна адзначыць, што ў фільме бяруць удзел расійскія і беларускія артысты — атрымаўся добрая міжнародная каманда. Мы робім якаснае кіно насамперш для сябе і хочам, каб «Беларусьфільм» мог ганарыцца такім творам. Ёсць жаданне, каб пасля прайду фільма людзі выходзілі з важнымі тэматычным разуменнем, што значыць быць беларусам, што значыць шанаваш гэтую зямлю і не здраджваць сваім ідэалам".

З аднаго боку, у фільме будзе пададзены драматычны час, з іншага боку, ёсць элементы трылера: і кантрабандысты, і партызаны, і пагоні. Аднак у першую чаргу ў ім закладзена велікая важная ідэя: беларусы павінны быць разам. "Гэта фільм пра тое, як трэба берагчы родных і блізкіх, што такое Радзіма, што значыць быць патрыётам, рабіць выбар у сваім жыцці. Гэтыя ўсе простыя існы адлюстраваны ў сцэнарыі фільма", — заўважыў генеральны дырэктар кінастудыі.

Апошнім часам ал беларускае кіно чакаюць імат чаго: глядач загаловаў па цікавым айчынным метры. Гістарычныя фільмы пра вайну ў нейкай меры прыеліся, нягледзячы на гэта, нацыянальная кінастудыя гатовая пераканаш сваіх прыхільнікаў і давесці, я магу толькі выказаць здалагак, што адбываецца ў той час. Пра папулярнасць ролі трыметражнага фільма — карпатліва і доўга. Для стварэння лепшых дубляў творчая каманда прыводзіць на пляцоўку па 12 галзін, хаця карціна будзе доўжыцца паўтары галзіны. Якой яна атрымаецца? Убачым летам наступнага года, кінастужку плянуюць прэзентаваць да Дня Незалежнасці.

Дарагія работнікі культуры і дзеячы мастацтва, адданыя нашы чытачы!

Вось ужо амаль чвэрць стагоддзя залатой восенскай парой журналісты "К" са старонак штогднёвіка вшываюць вас з прафесійным святэм, ад шчырага сэрца жадаючы ўсяго самага светлага, мірнага, плённага, І гэтым разам, шаноўныя рупліўцы, апантанія ідэяй данесці да кожнага прадстаўніка грамадства прыгажосць і годнасць нацыянальнай культуры, уваасобленыя ў традыцыях стагоддзяў, мы з удзячнасцю звяртаемся да вас з незвычайным віншаваннем. На ім вы бачыце некаторыя першыя палосы газеты, якая належыць вам і апыдае пра вас, тых, хто зберагае і развівае сапраўднае багацце нацыі — Яе Вялікасць Культуру. Гэта і ёсць частка вашай штодзённай самаадданай працы, адлюстраванай на нашых старонках. Са святэм, родныя! Здраўоў і дабрабыту! З любоўю — КУЛЬТУРАўцы!

НАЦЫЯНАЛЬНЫ МАСТАЦКІ МУЗЕЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. Леніна, 20.
Тэл.: 397 01 63
(экскурсійнае бюро)

- **Пастаянныя экспазіцыі.**
- Юбілейная выстава **"Чароўны Мінск"**, прысвечаная 125-годдзю з дня нараджэння выдатнага беларускага графіка, майстра лінаграфіі Анатоля Тычыны. **Да 17 кастрычніка.**
- Выстава **"Невядома аб вядомым. Пра што кажуць кветкі"**. У экспазіцыі будуць прадстаўлены творы з фондаў музея, а таксама з карпаратыўнай калекцыі ААТ "Белгазпрамбанк". **Да 13 лістапада.**
- Выстава да 135-годдзя з дня нараджэння Марка Шагала. **Да 4 лістапада.**
- Экскурсіі: **"Якога колеру зіма?", "Казкі Усходу", "Міфы Старажытнай Грэцыі і Рыма".** Пrowadзяцца заўсёды.

УНП 10037771

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, пл. Парыжскай Камуны, 1.
Тэл.: +375 (17) 243 10 41 (каса),
+375 (17) 361 54 93

- Опера ў 3-х дзеях. **"Фауст". 8 кастрычніка ў 18:00.**
- Балет у 2-х дзеях. **"Стварэнне свету". 9 кастрычніка ў 18:00.**
- Музыка ад Баха да Пяцалы. **Канцэрт "Бахіяцэла". 9 кастрычніка ў 18:30.**
- Канцэрт. **"Іспанскае капрыччо". 11 кастрычніка ў 19:30.**
- Опера ў 3-х дзеях. **"Юген Анегі". 12 кастрычніка ў 19:00.**
- Опера ў 4-х дзеях (выконваецца з адным антрактам). **"Багема". 13 кастрычніка ў 19:00.**
- Музыка Галівуду. **Джон Уільямс. 14 кастрычніка ў 19:00.**

УНП 191081322

ЗАСЛУЖАНЫ КАЛЕКТЫЎ БЕЛАРУСКІ ТЭАТР "ЛЯЛКА"

г. Віцебск, вул. Пушкіна, д. 2.
Тэл.: +375 212 66-90-77 (каса)

- Зусім верагоднае здарэнне на 2 дзеі. **"Яшчэ раз пра Чырвоную Шапачку". 15 кастрычніка ў 11.00.**
- Казка на 2 дзеі. **"Жыў-быў Заяц". 16 кастрычніка ў 11.00.**

УНП 300001869

ЗАМКАВЫ КОМПЛЕКС "МІР"

г.п. Мір, Карэліцкі раён, Гродзенская вобласць.
Тэл.: (8-01596) 3 62 90,
(8-01596) 3 62 70

- **Пастаянная экспазіцыя.**
- Выстава кішэнных гадзіннікаў **"Гадзіны ідуць, і дні, і гадзі..."**. 3-ці паверх Паўночнага корпусу. **Да 31 кастрычніка.**
- Выстава **"Белая зброя краін свету"**. 1-шы адсек Паўночнага корпусу. **Да 25 снежня.**
- Аглядныя і тэматычныя экскурсіі.
- Экскурсіі з элементамі тэатралізаванай для дзяцей і дарослых.
- Экскурсія для дзяцей **"Інтрыгі Купідона"**.
- Сямейная квест-экскурсія **"Легенды і паданні Мірскага замка"**.
- Музейныя заняткі для дзяцей сярэдняга школьнага ўзросту:
- **"Святочная страва для князя па старадаўнім рэцэпце";**
- **"Асабілісці жаночага касцюма XVIII ст.";**
- **"Арганізацыя войскі і вайсковая справа ВКЛ у XVI ст.";**
- **"Печы з каробкавай кафлі XVI-XVII стст. у палацы князёў Радзівілаў";**
- **"Квэст "Таямніца двух куфраў"**. Арганізатары прапануюць удзельнікам прайсці выпрабаванні і разгадаць таямніцу князёў Радзівілаў.
- Квэст разлічаны на адначасовы ўдзел ад 10 да 50 чалавек і прадуладжвае ўдзел асобных каманд з колькасцю удзельнікаў у кожнай ад 1 да 5.
- **8 кастрычніка.**

УНП 590201541

МУЗЕЙ "ДОМ ВАНЬКОВИЧА". КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА І ПАЛОВЫ XIX СТ.

г. Мінск, вул. Інтэрнацыянальная, 33а.
Тэл.: +375 17 363 77 96, +375 17 358 88 78

- **Пастаянная экспазіцыя.**
- Выстава твораў мастакоў XIX – пачатку XX ст. **"Свет дзяцінства"** з фондаў Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь. **Да 1 лістапада.**

УНП 10037771

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ МУЗЕЙ ГІСТОРЫІ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

г. Мінск, пр-т Пераможцаў, 8.
Тэл.: +375 (17) 203 07 92, +375 (29) 144 07 92, +375 (17) 327 11 66

- **Пастаянная экспазіцыя.**
- Выстава. **"Пасляваенная архітэктура Беларусі ў архіўных дакументах і матэрыялах. 1945–1955 гг."**. **Да 24 кастрычніка.**
- Выставачны праект **"Вызваленне Еўропы" ў рамках Міжнароднага праекта "Эрыторыя Перамогі"**, які аб'ядноўвае 250 музеяў і ваенна-гістарычных цэнтраў Расіі і іншых замежных краін.
- Анлайн-выстава **"Пінская рачная ваенная флотацыя"**.

УНП 100235472

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПАВЕДНІК "НЯСВІЖ"

г. Нясвіж, вул. Ленінская, 19.
Тэл.: +375177020602, 20660,
+375295518051, +375291903149

- **Палацавы ансамбль:**
- Міжнародны выставачны праект **"Castrum doloris. Пахавальны цырыманіял нясвіжскага двара"**. У складзе пастаяннай экспазіцыі.
- Часовая экспазіцыя **"GLORIA ARME: ваенна-гістарычная рэканструкцыя дабраху і зброі"**. Вялікая выставачная зала. **Да 10 студзеня.**
- Выставачны праект, прысвечаны Году гістарычнай памяці, **"Пэратворанія ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны"**. **Да 15 студзеня 2023 г.** У экспазіцыянай зале першага пусковага комплексу.
- Выстава-атракцыён па матывах творчасці мастака і рэжысёра Алы Мацшоўскай **"Час – хуткая рака"** – да Года гістарычнай памяці. Гульня-блукалка **"Вандроўка ў свет анімацыі"** (па матывах выставы-атракцыёна). **Да 9 кастрычніка.**
- **Мерапрыемствы:**
- Квэсты: **"Палацавыя таямніцы";** **"Музычная скарынка Нясвіжскага палаца"**.
- Віртуальныя выставы: **"Пэратворанія ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны";** **"Нясвіж – здымаць сусветнай культуры";** выстава Паўла Татарнікава **"Магнацкія двары і замкі Беларусі"**.
- **Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках г. Нясвіжа.**
- **Адзел экскурсійнай і інфармацыйнай дзейнасці:** (г. Нясвіж, вул. Гейска, 1):
- Часовая экспазіцыя мастака Віктара Варанкевіча **"Погляд у мінулае"** **да 30 лістапада.**
- **Ратуша** (г. Нясвіж, вул. Савецкая, 3):
- **Пастаянныя экспазіцыі:**
- **"Гарадское самакіраванне ў Нясвіжы ў XVIII – 1-й палове XIX стст."**
- **"Нясвіж у міжваенны час. Людзі паездзі"**
- **Калекцыя гадзіннікаў XIX–XX стст. "Культура часу"**. З фондаў музея-запаведніка.
- **Мерапрыемствы:**
- Квэсты: **"Безаблічны артефакт";** **"Карта сямі каралеўстваў";** **"Музейны дэтэктыў";** **"Музейнае расследванне"**.
- **Культурныя мерапрыемствы:** **"Прыём у кнігарні";** **"Дзень нараджэння ў Ратушы"** (група да 12 чалавек ад 6 да 11 гадоў); **"Дзень нараджэння з лялькай Лол",** **"Дзень нараджэння з клаўнэсай Карамелькай"** (група ад 4 да 10 чалавек ад 4 да 12 гадоў).
- **Сюжэтная-ролевая развівальная праграма "Школа шпіёнаў"**. Да 25 чалавек.
- Гульня-знаёмства **"Музейка аб музеі"** (група да 25 чалавек ад 4 да 7 гадоў).
- Гульнёвая праграма **"Выкрутансы"** (група да 25 чалавек).

Падрабязнасці па тэлефонах:
+3751770 20602, +3751770 20660
або на сайце niasvij.by.

УНП 60029320

МУЗЕЙ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА МАСТАЦТВА ў в. РАУБІЧЫ

Спарткомплекс "Раубічы", Мінскі раён.
Тэл.: +375 17 507 44 68

- **Пастаянная экспазіцыя.**
- Выстава **"Адзінства ў разнастайнасці"** – творчы праект мастакоўскай сям'і Курчачычых. Станковы жывапіс, пластыка з шамоту і керамікі, мармурнай крошкі і бронзы. **Да 20 кастрычніка.**

УНП 10037771

МУЗЕЙ В.К. БЫЛЫНІЦКАГА-БІРУЛІ ў МАГІЛЁВЕ

г. Магілёў, вул. Ленінская, 37.
Тэл. 8 (0222) 65 02 03, 65 88 00

- **Пастаянныя экспазіцыі.**
- Мерапрыемства. Сустрэчы аматараў Японіі. **"Як на японскай карціне адзняцца прыгажунь. Упрыгожванні і атрыбуэт эпохі і саслоўяў. Сімвалы і намікі мастакоў"**. 8 кастрычніка ў 16:00.
- Праграма **Art-lectorium "Вразумелае мастацтва"**. Пrowadзіцца заўсёды. Падрабязней на сайце музея (artmuseum.by) альбо па тэлефонах: 8 (0222) 65 02 03, 65 88 00.

УНП 10037771

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ЦЭНТР СУЧАСНЫХ МАСТАЦТВАў РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. Нярасава, 3. Тэл.: 399-09-78

- Выстава мастакоў з Беларусі і Расіі **"Песняры зямлі беларускай"**. **Да 23 кастрычніка.**
- Праект мастака **Сяргея Лескея "Шпэт"**. **Да 23 кастрычніка.**
- Персанальная выстава **Валяціна Нуднова "Цела Вады"**. **Да 23 кастрычніка.**
- Віртуальны праект **"Адзіная спадчына"**. Даступны на сайце ncsm.by. **Да 31 снежня.**
- Выстава **"HOMESAPIENS. ЗАМЕДЛЕНИЕ. GREENHOUSE"**. **Да 23 кастрычніка.**
- Майстар-класы для школьнікаў: **"Акваэральныя замалёўкі";** **"Начны пейзаж";** **"Што пабачылі мае вочы...";** **"Колер. Форма. Кампазіцыя";** **"Аб'ёмнае мадэляванне"**. Для груп ад 5 чалавек па папярэднім запісе.

г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 47. Тэл.: 272-78-14

- Выстава твораў беларускіх мастакоў **"Кропкі судытку"**. **Да 16 кастрычніка.**
- Выстава беларускіх народных рамёстваў **"Праз стагоддзі ў будучыню"**.

УНП 19254314

Перліна юбілейнага сезона

Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр сёння ўвечары ў Белдзяржфілармоніі дае канцэрт да юбілею мастацкага кіраўніка і галоўнага дырыжора Аляксандра Анісімава.

Праграму веча ра скла-даюць творы музычных ге-ніяў XVII–XX стагоддзяў. Прагуаць Таката і fuga

рэ-мінор і Двайны канцэрт для скрыпкі і габоа Іагана Себасцяна Баха (салі-ты – заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Юлія Стэфановіч і Раман Фір-стаў), другая частка Сім-фоніі №10 Дзмітрыя Шоста-ковіча. Уладальніца ганаровых узнагарод Расійскай на-цыянальнай тэатральнай прэ-міі і фестывалю "Залатая маска" Ірына Крыкунова выканала фінальную сізну з оперы "Саламея" Рыхарда Штраўса.

У другім аддзяленні – "Патэтычная аратыя" Георгія Свірыдава. У выка-нанні твора прымуць удзел Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла імя Рыгора Шырмы, Дзяржаўны ка-мерны хор і Акадэмічны хор Белтэлерадыёкампаніі, артыст Вялікага тэатра Расіі Уладзімір Байкоў і салістка Вялікага тэатра Беларусі Кацярына Міханавіч.

Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь

аказвае фізічным і юрыдычным асобам паслугі па рэстаўрацыі і кансервацыі ікон, твораў выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.

Тэлефоны: **(17) 397 01 63; (25) 667 78 19**

З пытаннямі размяшчэння рэкламы звяртацца па тэлефоне 8(017) 286 07 97 або па электроннай пошце reklama@kultura-info.by

Цікавыя віктарыны, афішы яркіх імпрэз, навіны культурнага жыцця – усё гэта ў нашым тэлеграм-канале [@kultinfo](https://t.me/kultinfo)

ШТОТЫДНЁВАЯ ГРАМАДСКА-АСВЕТНІЦКАЯ ГАЗЕТА ДЛІА ДАСУГУ (КУЛЬТУРА, МАСТАЦТВА) Выдаецца з кастрычніка 1991 года. Заснавальнік — Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. Рэгістрацыйнае пасведчанне № 637, выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавешкая ўстанова "КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА". Дырэктар — ДУЛІВІЧ Віктар Іванавіч. Першы намеснік дырэктара — КРУШЫНСКАЯ Людміла Аляксееўна. Намеснік галоўнага рэдактара — ШЧУРОК Жанна Іванавіч.

Рэдактар аддзела: Юген РАГІН; Аглядальнікі рэдакцыі: Надзея БУНЦЭВІЧ, Антон РУДАК, Павел САЛАДУКЕУ, Ілья СВІРЬІН, Юры ЧАРНЯКЕВІЧ, Дзмітр ШЭЙКА, Зміцер ЮРКЕВІЧ, Настася ЮРКЕВІЧ. Прыёмная: (017) 334 57 41. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 77. Чвэрты паверх. Бухгалтэрыя: (017) 334 57 35.

Адрас рэдакцыі: 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 77, чвэрты паверх. Тэлефоны: (017) 286 07 97, (017) 334 57 23. Тэлефон-факс: (017) 334 57 41. Рэкламны адзел: тэл: (017) 286 07 97. Аўтары допісаў паведамляюць провінша, поўнасю імя і імя па бацьку, пашпартныя звесткі (імя, дату выданьня, кім і калі выдадзены пашпарт, асабісты нумар), асноўнае

месца працы, зваротны адрас. Аўтарскія рукапісы не рэдакцыйна і не вяртаюцца. Межрэдакцыйнае моўчце не адпавядае пункту гледжання рэдакцыі. Аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць матэрыялаў. *Матэрыялы на правах рэкламы. © "Культура", 2022.

Наклад 3126. Індэксы 63875, 638752. Рознічны кошт – па дамоўленасці. Падпіска ў лугу 07.10.2022 у 18:00. Замова №2379. Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства "Выдавештва "Беларускі Дом друку". 220013, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 79/1. ПП № 023301/06 ад 30.04.2004.

Сайт: www.kultura-info.by
e-mail: kim@kultura-info.by